

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratokat visszaadása vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes más ár 8 fillér.

Válság a szomszédban.

Az Ausztriában lezajlott választás, illetőleg az eddigi legnagyobb pártnak a keresztényszociálista pártnak bécsi veresége válságba döntötte a kormányt. A kormányt eddig támogató pártok ugyan nem jutottak kisebbségbe a választáson, sőt számszerint többen vannak, mégis kitört a válság, mert a keresztényszociálisták nem akarnak többé egy táborban lenni a német szabadelvűekkel, kik a választásokon ellenük fordultak.

Az az eljárás, melyet a német szabadelvűek ezuttal a velük egy kormányt támogató keresztényszociálistákkal szemben tanúsítottak, példátlan a parlamentarizmus történetében. Hogy az úgy nevezett polgári pártok nem tudtak egyesülni a szociáldemokratákkal szemben, — az már másutt is megtörtént, nem régi-iben Németországban is. Előreláthatólag így lesz Magyarországon is, ahol a vörös internacionalizmussal már paktumra lépett a magát legerősebb hazafias pártnak hirdető Justh-párt.

De, hogy ugyanazon többséghez tartozó pártok olyan kerületekben, ahol saját jelöltjük nincsen, az ellenzéket támogassák, ilyen perfidiára csak az osztrák szabadelvűek vállalkoztak.

Nem csuda, hogy a keresztényszociálisták felmondják nekik a barátságot s vagy ők mennek ellenzékbe, vagy a liberálisokat kényszerítik ellenzékbe menni.

Ugy látszik, a Bienerth-kormány becsesebbnek tartja a keresztényszociálisták támogatását s olyan többség létrehozásán fáradozik, amelyből a liberálisok ki lennének zárva.

Ez esetben a liberálisok mostani fegyverbarátaik a szociálisták társaságára lesznek utalva.

Az osztrák politika érdekes fordulatáról bécsi tudósításunk a következőkben számol be:

Bécs, június 23.

Az osztrák politikai helyzet tegnap hirtelen válságossá vált. A keresztényszociálista párt értekezlete kimondta, hogy a kormánnyal szemben minden kérdésben szabadkezelt biztosít magának. Ezzel azután megszűnt az a többség, melyre eddig a Bienerth-kormány támaszkodott: a keresztényszociálisták, a német szabadelvűek és néhány kisebb nemzetiségi párt munkatöbbsége.

A keresztényszociálisták most már nem akarnak együtt dolgozni a német szabadelvűekkel boszúból, mert ezek nem támogatták a pártot a pótválasztásoknál.

Báró Bienerth, aki tegnap kihallgatáson volt a királynál, egyelőre csupán Weisskirchner

kereskedelmi miniszter és Glombinszky vasutügyi miniszter lemondását jelentette öfelségének, de valószínű, hogy a miniszterelnök már egy-két nap múlva ismét a királyhoz megy és bejelenti az egész kabinet lemondását. Politikai körökben általános a vélemény, hogy a Bienerth-kormány mai alakjában tényleg távozik, de a király ismét báró Bienerthet fogja megbízni az új kormány megalakításával.

Bienerth ezért még a parlament összehívása előtt, tehát július 11-ike előtt, tisztázni akarja a helyzetet és új munkatöbbséget akar teremteni. Mára magához hívatta a keresztényszociálista vezéreket, hogy tőlük nyílt választ kérjen arra nézve, hajlandók-e őt támogatni vagy nem. Mivel valószínű, hogy a keresztényszociálisták a német szabadelvűekkel nem akarnak és nem is fognak együtt dolgozni, Bienerth meg fogja kísérelni azt, hogy a német szabadelvűek kiküszövelésével a keresztényszociálistákból, a délszlávokból, a lengyelekből és ruthénekből és esetleg a klerikális cseh pártokból alakítson új többséget.

A Justh-párt és az indennitás.

Budapest, június 23.

(Saj. tud.) A Justh-párt ma értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy az indennitás tárgyalása elé nem gördítenek akadályokat. A párt álláspontját egyedül Lovászi Márton fogja kifejteni.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Nyers világitásban.

— Egy negyven éves asszony, aki még sokat megtartott az ifjuság látszatából. Az asszony letette a könyvet és a tükör elé lépett.

— Egy negyven éves asszony, aki még sokat megtartott az ifjuság látszatából. — Még megtartott! Ugy hát ez, mivel a könyv érdemesnek tartotta megjegyezni, kivételes dolog volt és ő, aki tegnap volt negyven esztendő, még mindig fiatalnak tartotta, fiatalnak érezte magát, azt hitte, hogy nemcsak a fiatalság látszata van meg benne, de maga az ifjuság lakta ereiben.

Szánalomraméltó mohósággal vizsgálta a saját arcát a tükörben. Ah, ez az arc legfeljebb huszonöt, harminc esztendőnek nézett ki. Többnek nem. A szive megdobbant s diadalmas mosoly ült ki az ajakára. De a mosoly csalárd és ez sok apró hajszáredőt húzott az arcára. Most újra mosolyogni próbált, de ebben a második mosolyban már nem volt vídamság, se diadal: torzfintor volt az, arravaló, hogy az arca oldalait jobban megfigyelje s megszámlálhassa az apró pókiabakat az ajaka meg a szeméi körül.

Nehéz szívvél fordult el a tükörtől. Középkorú asszony! Középkorú! Micsoda rettenetes szó ez! Eddig oly messzinek tetszett az előttem Ez a szó egymagában ezer fonnyadt asszonyarcot hozott.

Rettenetes erővel sujtott le rá a kétségbeesés. Fájdalmas teljajdulással fedte el az ar-

cát kezeivel. De aztán eszébe jutott, hogy nem szabad sirnia. A sirás kimossa a ragyogást a szemekből s mélyebbé teszi a vonalakat alattuk, sőt sötét karikákat is okozhat. É helyett inkább le kellene feküdni és aludni kellene, ez feltöltené. Még csak három óra, négyig alhat s aztán még lenne ideje átöltözni ötig, a míg ő jönni fog. De mikor egy óra múlva felkelt, nem hogy kipihetnek érezte volna magát, hanem még csüggedtebb, elkeseredettebb, fáradtabb volt, mint annak előtte.

Az öltözködés mindig több időt vett nála igénybe: egész ügyességét, minden igyekezetét felvonultatta ilyenkor. Most még jobban vigyázott minden legkisebb részletre is, s a mint tükörbe nézett, megkönnyebbülten nézett fel. Halvány lila ruhájában, a mely hozzásimult érett alakjához, s a hajszálráncokat a szeme és ajka körül rizsporrrel kitöltve, még nagyon szép volt. A könyvtárban lehuzta az ablakfüggönyök selymét s meggyújtotta a rózsaszínű lámpákat. Még husz perc hiányzott az ötből. Megint csak a kezébe vette a könyvet s szeme ismét az első sorra esett:

— Egy negyven éves asszony, a ki még mindig megtartotta az ifjuság látszatát.

Mérgesen ledobta a könyvet s egy folyóiratban kezdett lapozgatni. De mintha a sors ellene lett volna a mai napon.

Most meg a következőt olvasta:

... Crown ur homlokát összehuzva, nézett a feleségére a reggelizőasztal fölött. A haja rendetlenül lógott az arcán, pongyolája hanyagul lógott fűző nélküli termetén s az arca sárga volt és ráncos. Ugy tetszett neki, mintha a bekandikáló napfény különös kedvét

taálta volna benne kikutatni ennek a szegény negyven éves asszonynak minden máskor rejtett hibáját. Es három hónap előtt még gyönyörű szépnak találta őt! De — gondolta — három hónap előtt még nem látta őt reggel és pongyolában! ...

A folyóirat is követte a könyvet: leesett a földre.

És ő, vajjon ő látta-e valaha reggel? Nem, soha másként, mint meggondolt, művészi öltözködés után. Rózsaszínű ernyős lámpák fényében, vagy mélyen lefátyolozva a napvilágon. Vajjon tudja-e, hogy szemöldei vékonyak, hogy bőre sárga, s hogy szeme és ajka körül apró ráncok húzódnak meg? El bírja-e képzelni, mily különösen parasztos az arca, ha a haját simán lefésüli? O csak mindig könnyű, hullámos fürtökben látta azt. Vajjon látta-e hát valaha az igazi a valódi asszonyt benne, vagy csak mindig azt, aki a festék és a toilette kettős fegyvere mögé rejtőzik?

— Mary! Mary! — A hangjában szinte bántó volt az élesség, amint a cselédnek kiáltott.

— Mary, jöjjön segítsen nekem. Gyorsan! Szedje le az ernyőket a lámpákról. Erti? Hamar, hamar!

E pillanatban csengetés hallatszott az előszoba felől, a leány menni készült, hogy azt kinyissa, de urnője megragadta a karját.

— Nem, nem, addig nem, amíg minden lámpaernyőt le nem szedett!

— Tartsa a ködjét! — mondta aztán s az összes ernyőket beléje helyezte.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 23.

Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után átér a Ház az igazságügyi tárca költségvetésének részleteiben való tárgyalására.

A törvényszékek és járásbírók tételénél:

Jármay Béla: Kéri, hogy a miniszter a díjnokok sorsát is karolja fel. A díjnokok ugyanis mindenféle szakvizsgákat tesznek le és még sem érhetnek el sem fizetésben, sem rangban előmenetelt. Azon a véleményen van, hogy a díjnoki intézményt meg kellene szüntetni olyképpen, hogy vegyék fel őket a tisztviselői státusba. A javaslatot pártállásánál fogva nem fogadja el.

Sékely Ferenc igazságügyminiszter: Örül, hogy a kérdést most felvetették, mert ő bizony tegnapi beszédében a sok anyag miatt megelégedett a kérdéssel megemlékezni. A díjnokoknak nincs szükségük semmi szakvizsga letételére, de ők azt saját előbbre jutásuk érdekében ambicionálják. Helyzetükön egyelőre törvényeinknél fogva nem áll módjában segíteni. Az új perrendtartás életbeléptetésekor a helyzet változni fog.

Pető Sándor: Ő is erről a kérdéssel óhajtott beszélni, de a miniszter ur kijelentései után feleslegesnek tartja kitérni a kérdésre.

Sékely Ferenc igazságügyminiszter: A szolgák létszámát nagyon tartja, ha valamilyen redukálhatnák a létszámot, ez természetesen magával hozná a többi fizetés javítását. Kéri javaslatának elfogadását.

Elnök jelenti, hogy a Ház részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Ezután következik

a pénzügyi tárca

költségvetése.

Hegedűs Loránd előadó: Ismerteti a javaslatot. Összehasonlítja az 1909. évi pénzügyi mérleget az 1910. évi költségvetéssel és megállapítja, hogy ma az állam összjövedelme megközelíti az 1000 milliót. Ebből pedig 723 milliót engedett át a többi tárcák költségvetésére. Hosszasan foglalkozik a jövedelmi őstörzsek elemeivel és kéri, miután a Ház a többi tárcák költségvetését már elfogadta, ennek okszerű következményeként szavazza meg a Ház a pénzügyi tárca költségvetését.

A csengetés megismétlődött.

— Most pedig menjen, dobja el a lámpa-ernyőket a konyhában, aztán nyisson ajtót s mondja meg Kennard urnak, hogy azonnal jöved.

Szaladva ment a másik szobába s bezárta maga után az ajtót. Gyorsan levetette lilaszin toilletjét, s kifésülte hajából a hullámosságot egy vizes kefével. Azután lesimitotta azt a halántékára egyszerűen. Majd lemosta arcáról a rizsport, a rouge t s egy egyszerű, régi módi ruhát öltött magára, fűző nélkül. Mikor mindezzel elkészült, a tükör elé állt ismét s hosszasan, de egy szempilla rebbenés nélkül nézte meg magát benne.

Keserű mosoly ült ki az ajakára. Így ment ki a fényes, nyers világításba, ahhoz aki már-már nem megkérte a kezét . . .

Fél óra múlva már ismét egyedül volt. Innét kiszólt a leánynak:

— Most már visszahozhatja a lámpaernyőket. Mind.

— Igen, asszonyom. De mi lelte urnómet? Egészen másképpen néz ki mint rendesen. Csak nem beteg talán?

Az asszony halkan felkacagott.

— Dehogy, nem Mary — mondta — éppen most vagyok olyan, mint rendesen lennem kellene. Soha se voltam ennyire magam, mint most. Es most hozza elő az ernyőket.

Szebeny Antal: Pártja nevében nem fogadja el a javaslatot. Kívánatosnak tartaná az adóhivatalok szaporítását. Foglalkozik a szeszadótörvényre, mely náunk bizony súlyos terheket ró a polgárságra, míg például Ausztriában ma sincs szeszadó. Szükségesnek tartja ugyan a szeszadó törvényt már az alkoholizmus korlátozása érdekében is.

Követeli ellenben a boritaladó eltörlését, amelyetől borkivitelünk nagyobbodását reméli. Beszél a dohányárak drágulásáról, ami 32 millió többletet jelent a kincstárnak. A hidvámok eltörlését kéri, amit jogos kívánságaként követel a polgárság. A javaslatot mint már említette, nem fogadja el.

Münnich Kálmán: Szóvá teszi az állami vasgyárak és bányák viszonyait. A szénbányászatot nem tartja különösen fejlesztendőnek, mert a mai gyakorlat is bizonyítja, hogy az előállítási költségek sokszorosan felülmúlják az elérhető jövedelmet. E tekintetben honorálja a miniszter ur véleményét. Az erdélyi arany bányászattal ellenben nagy jövőre jogosult. Azon a véleményen van, hogy előnyös volna az ottani kisebb bányatársulatoktól megváltani a bányákat, mert ez sokszorosan behozná a befektetett tőkét. Az egyetlen nemes opálbányát, célszerűbb kezelhetőség céljából előnyös volna bérbeadni.

Kevesli a petroleum és földgáz kiaknázására szánt 150.000 koronát, mert a kutatások folytatásához az lényegesen csekély összeg.

Az állami vasgyárak tekintetében azoknak termelését az államvasutak szükségleteire kellene fordítani.

Nem tartaná azonban megengedhetőnek, hogy az állami vasgyárak konkurenciát csináljanak a többi vállalatoknak.

Az új Dreadnoughtok építése folytán szükségesnek tartaná új ágyugyár felállítását, melyet állami vasgyár, véleménye szerint a legalkalmasabb diósgyőri vasgyár keretébe tartana beillesztendőnek.

Bírálja ezután a koalíció szénvásárlását, mert a koalíció, nézete szerint, oly szénbányákat vásárolt, amelyekben a szénanyag már igen csekély volt.

A bányakapitányságok újjászervezését illetőleg több újabb bányakapitányság felállítását tartaná szükségesnek. A költségvetést különben elfogadja.

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Földes Béla: Allamháztartásunk évről-évre nagyobb kiadásokat mutat fel, amelyben költségkívül nagy szerepe van a hadügyi kiadá-

— Visszategyük azokat, asszonyom?

— Nem, nem. Már nincs reájuk szükségünk. Ezután már erős, fényes nyers világítást hagyunk a szobában, hogy mindent tisztán és világosan láthassunk. Nem gondolja, hogy jobb esz az így?

Ismét felkacag s a leány értelmetlenül bámul rá.

— Tegye le a lámpaernyőket ide, a kandalló párkányára. El fogom égetni azokat: áldozati tüzet gyújtok belőlük: a rózsaszín lámpaernyőkből, rózsaszín illuziókból. Es én magam akarom mindezt elégetni.

— Ertem — mondta a leány s szomoruan nézett urnőjére.

— Es Mary . . .

— Parancsol még valamit?

— Azt a lilaszin ruhát, ott az ágyon . . . Azt akarom, hogy azt is csomagold el és vidd fel a padra. A kulcs ott van az íróasztalom fiókjában. De most Mary, rögtön. Addig várhat a többi munkájával.

— Igenis asszonyom.

A leány kiment, de még nem érhetett a konyháig, már visszahívta őt az urnője hangja.

— Es ha Kennard ur netalán még egyszer idejönne — mondja neki, hogy elutaztam.

Herbert Urner.

soknak. Reflektálni kíván arra a hangoztatott véleményre, hogy ezek a hadügyi kiadások részben produktív kiadások. Hát ez nem áll. Mert ilyen értelemben a pazarlás is produktív valami, mert bizonyos tekintetben egy kiskörű köznek van anyagi haszna belőle. Több szempontból bírálhatná a javaslatot. A legfontosabb szempont szerinte az, hogy a javaslatnak, melyet csak most tárgyalunk, már 1911. január hó 5 én tető alatt kellett volna lennie. Milyen különös helyzet az, hogy ezen még meg nem szavazott költségvetés értelmében vezetjük államháztartásunkat. Az indemnitás igénybe vétele pedig mit jelent? Azt, hogy az államháztartás menete meg nem akadhat, mert valamilyen mégis csak pótolni kell a költségvetés hiányát. Ez pedig tovább következtetve, parlamenti értelemben bizalmi kérdést jelent. Ez az, amit Bécs kivenni szeretne kezünk közül. Ep azért platonikus dolog az állami számvevőszéki intézmény. Mert az állami számvevőszék előzetesen biztosítja már a törvény végrehajtását. Es ép ezért, ha komolyan foglalkozni akarunk állami háztartásunkkal, ennek kapcsán foglalkoznunk kell az állami számvevőszékekkel is.

Az állami számvevőség ellenőrzését katékonyabbá kell tenni.

Ostffy Lajos a járási számvevőségi intézmény reformját sürgeti, mert a mai állapotban nem megfelelő.

Lukács László elfogadja Ostffy javaslatát. A vita során elhangzott beszédekre megnyugtató választ ad. A bankok tőkeemelési mozgalmát egészségtelennek tartja a kormány s annak megakadályozására szabályokhoz fog folyamodni. A dohányárak felemelését az 1888 óta beállott béremelkedések teszik indokoltá. A munkásházak ügye egyelőre pihen, mert a tervbe vett 12 millió nem elég. A szénbányáink fellendítésére az erdélyi földgázt fogják felhasználni.

Ezután a javaslatot a Ház általánosságban elfogadja Ostffy javaslatával együtt.

Az ülés 3 órakor ért véget.

A vízvezeték és a csatornázás.

Elöntötte az utcát a víz.

Szanizáló utcán már hetek óta készítik a csatornát; az utcát egészen felforgatták s az ottani lakóknak sok kellemetlenséget okoztak. De hát minden ilyen nagy munkánál előfordulnak az ilyen kellemetlenségek. A fővezetékkeket lerakták minden nagyobb baj nélkül.

Most azonban a házakhoz vezető oldalcsöveket rakják le s úgy látszik, itt már nem olyan gonddal járnak el, mint a főcsövek lerakásánál, amiből csütörtökön nagy ribillió keletkezett.

Az utca jobb oldalán ásták az oldalcsövek részére a gödröket, s a vízvezetéki cső szintén ezen oldalon van a földbe helyezve. A munkások nem vigyáztak erre kellőleg, s ásás közben megsértették a vízvezetéki csövet annyira, hogy az léket kapott.

Pár perc alatt az utcát elöntötte a víz, amely nem talált gyorsan lefolyást s egymásik udvarba is behatolt.

A váratlan árvíz óriási riadalmat okozott a lakosság körében, de a csatorna-építő munkások is elvesztették a fejüket s lóttak-futottak, hogy miként zárják el a vízvezeték. Ekkor tűnt ki, hogy a csatornázási munkálatok végzésénél nincsen meg a kellő óvatosság és a felügyelet.

A munkásoknak ugyanis nem lett kellőleg megmagyarázva, hogy a föld kihányásánál vigyázzanak a vízvezetéki elzárókra s így a kiásott földréteggel a vízvezetéki elzárókat elfedték.

A mind nagyobb erővel kiömlő vízzel nem tudtak mit csinálni, mert nem tudták, hogy hol zárják el a vezetékét.

A vizkárt is tett, mert a főcsatorna felett az új kövezet egész hosszában besüppedt s újból kell kövezni.

A városi mérnöki hivatal figyelmét, ezzel kapcsolatban felhívjuk arra is, hogy a legszigorúbban figyelmeztesse a csatorna készítőket, miszerint a tűzcsapokat hagyják szabadon s ne hányják be földdel, mint azt tegnap láttuk, mert tűz esetén a legnagyobb szerencsétlenségek következhetnek be a tűzcsapok eltakarása folytán.

A Zsilinszky-fiuk tárgyalása.

Ítélet ma délutánra várható.

— Otödik nap. —

Mára várták az ítéletet a parasztkirály meggyilkolásának bűntudatában. A tegnapi tárgyalás azzal fejeződött be, hogy az ügyész két főkérdés feltevését indítványozta, a két vádlóra a szándékos emberölésre (2796) és gyilkosság büntetésére (2686). A bíróság a kérdések megszövegezése fölött tegnap reggel tanácskozott.

Hír szerint huszonkilenc kérdőpontot tesznek az esküdtek elé, de még mielőtt a kérdéseket feltették volna, szenzációs fordulat történt. Újabb tanúk jelentkeztek, akik azt bizonyították, hogy a gyilkosság előestéjén Achim András kezében botot láttak. Ez azért rendkívül fontos, mert eddig Achim emberei mind azt vallották, hogy Achim már hosszú ideje nem hordott botot és így nem is támadhatott botal a Zsilinszky-fiukra.

Az új tanúk kihallgatása még egyre tart.

Újabb tanúk jelentkeznek.

A bíróság ma későn vonult be a tárgyaló terembe, mert az esküdtszék elé terjesztendő kérdések felett tanácskozott. Hír szerint 29 kérdőpontot adnak fel, mielőtt azonban erre sor került volna, váratlanul szenzációs fordulat történt. Újabb tanu jelentkezett:

Ferber József takarékpénztári könyvelő, aki azt vallotta, hogy a gyilkosság előtt való este, amikor Achim András Budapestről Békéscsabára érkezett, a vasutállomáson látta, hogy Achim kezében bot volt.

Achimot hívei közül sokan kísérték haza. Hogy náluk volt-e bot, azt tanu nem tudja, arra azonban határozottan emlékszik, hogy Achim András kezében botot látott. Erre vonatkozólag megnevez három vasuti hordárt is, akik a pályaudvaron szintén látták a botot Achimnál.

Keppich védő kéri a három hordár beidézését és kihallgatását.

Fényes Samu ügyvéd nagyon különösködik tartja, hogy a védelem most jelent be és most operál újabb tanúkihallgatásokkal.

Keppich védő kéri Szabó Emilné újabb kihallgatását, mert Szabó Emilné tévesen vallott, amikor azt vallotta, hogy amikor fiával Luxemburg fogorvoshoz ment és Achim kezében a botot látta, ez nem a gyilkosság előestéjén, hanem pár héttel előbb volt. Ferber és a három hordár vallomása után kéri Szabó Emilné újabb kihallgatását.

Az elnök nagyon szélesen, bőkezűen vezeti a tárgyalást. A vád és védelem számára a legszélesebb bizonyítást is megengedi.

A nagyváradai ítélőtábla elnöke, báró Szentkereszt Zsigmond, aki tudvalevőleg a tárgyalás második napján leutazott Békésgyulára és végighallgatta a tárgyalást, minden körülmények között ott akar lenni a verdikt megho-

zásánál. Szentkereszt fontos ügyek hazaszólították Gyuláról és csak holnap érkeznek meg újra a tárgyalásra.

A megváltoztatott vallomás.

Az elnök negyedtizenkettőkor nyitotta meg újra a tárgyalást, amikor Szabó Emilné jelentkezik vallomásra.

Kenedi Géza védő: Kéri Kurcz Antal vizsgálóbíró kihallgatását.

Az elnök: Egyelőre jöjjön be Szabó Emilné.

Szabó Emilné tévedésnek mondja azt, hogy tegnap állítását, mintha ő a tárgyalás előtt való szombaton találkozott volna az állomáson Achimmal. Ez a találkozás, mint most már emlékezik, 9-ikén történt, amikor Achim Gyulára utazott. Akkor látta nála a botot.

Kenedi védő: Milyen színű volt a bot?

Tanu: Azt nem tudom.

Fényes Samu: Tegnap hangsúlyozottan kértem, hogy mondja meg biztos-e abban, hogy szombaton találkozott Achimmal és látta a botot nála? Ön akkor határozottan állította ezt? Nem lehetséges, hogy most is téved?

— Nem, határozottan emlékszem.

Az ügyész ellenzi a tanu megesketését, mert tegnapi vallomásával ellenkezőt vallott. Kenedi kéri a megesketést, mire a bíróság kivieszi az esküt.

Kiss László tiszteletbeli megyei főjegyző, vallomástételre jelentkezik abban az irányban, hogy Achim kedden Gyulán volt. A bíróság nem rendeli el a kihallgatását.

Az elnök megállapítja, hogy 16-án, kedden foglalta le a botot Kurcz vizsgálóbíró.

Kenedi Géza: Achim Ilona eskü alatt vallotta, hogy 15-én adta át a botot.

Az iratokból megállapítják, hogy a botot a vizsgálóbíró tényleg 16-án vette át, amikor helyszíni szemlét tartott. Rögtön ki is hallgatják dr. Kurcz Antal vizsgálóbírót, aki elmondja, hogy az első kihallgatásnál Zsilinszky Endre említést tett a botról, amelynek színét sötétnek mondotta, de amelynek minőségéről nem tudott felvilágosítást adni.

Kenedi: Mikor vette át a botot a bírósági ur?

— A helyszíni szemle alkalmával. Achimnek egy Andó nevű rokona hozta ki a kamarából.

A tárgyalást délelőtt féltizenkettőkor ismét megszakították, amíg Békéscsabáról megérkeznek a vasuti hordárok, akik Achim érkezésekor a podgyászt vitték és akiknek tanuként való kihallgatását a bíróság elrendelte.

Délután folyamán Kenedi Géza tartotta meg védőbeszédét, majd Keppich Frigyes és Fényes Samu beszéltek. A védők mindnyájan kérték a vizsgálat során előterjesztett körülmények alapján védenek felmentését. A beszédek este 7 órakor értek véget.

Ítélet ma 2 órára várható.

UJDONSÁGOK.

* **Gróf Széchenyi Miklós püspök itthon.** Széchenyi Miklós v. b. t. t. nagyváradai püspök hazaérkezett székhelyére, Nagyváradra.

* **Papszentelés.** A közeli napokban papszentelés lesz a nagyváradai I. sz. székesegyházban, illetve a püspöki palota kápolnájában. Gróf Széchenyi Miklós megyés püspök holnap, vasárnap és hétfőn kilenc végzett theologusnak adja fel az alsóbb rendeket a püspöki palota kápolnájában, míg Péter és Pál napján dél előtt 9 órakor a székesegyházban áldozárokká szenteli fel őket a megyés püspök.

* **A táblaelnök Gyulán.** A Zsilinszky-fiuk bűntudatában Gyulán folyó esküdtszéki tárgyaláson ma, szombaton hozzák meg az ítéletet. A tárgyalás iránt báró Szentkereszt Zsigmond, a nagyváradai ítélőtábla elnöke is érdeklődik s Gyulára utazott, hogy az ítélet kihirdetésénél jelen legyen.

* **Uj egyetemi magántanár.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Trikal József központi papnevelőintézeti tanulmányi felügyelőnek a budapesti tudományegyetem hittudományi karán a keresztény bölcsélet története a XV. századig című tárgykörből egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezettet ebben a minőségben megerősítette.

* **A kamara értesítése.** Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy a hazai érdekeltek a »szaloniki« főkonzulátushoz tudakozódás, vagy hivatalos közbenjárás iránt intézett megkereséseiben a kérdéses szaloniki cég nevét hiányosan, esetleg hamisan és az illető cég szakmájának feltüntetése nélkül jelölik meg, miáltal az ügy elintézése késedelmet szenved, sőt néha lehetetlenné válik. Ily gyakran anyagi kárt okozó késedelmek elkerülése végett figyelmeztetjük az érdekelteket kereskedőket és kiviteli cégeket, hogy a szaloniki főkonzulátushoz intézett megkereséseikben mindenkor a szóban forgó cég pontos nevét, teljes címét és üzletkörét és ha spanyol zsidó kereskedőkről van szó, akkor ha lehetséges az illető kereskedő atyjának nevét is közöljék. Nagyvárad, 1911. június hó 23. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula, kir. keresk. tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos kamarai titkár.

* **Darvasi Darvassy Lajos.** A király a személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnök előterjesztésére Darvassy Lajos ny. nagyváradai városi tanácsosnak és törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett, a Darvasi előnevet díjmentesen adományozta. A királyi kéziratot a hivatalos lap tegnapi száma közli.

* **Esküvő.** Szoták József és neje leányát, Mariskát, ma délután fél hat órakor vezeteli oltárhoz Lőrincz Lajos a váradolozási plébánia templomban.

* **Kitüntetéssel vizsgázott jogászok.** A nagyváradai kir. kath. jogakadémián véget értek a vizsgálatok. A jogász ifjuság közül szép számmal tették le a vizsgálatokat kitüntetéssel. Így az I. alapvizsgálatot Bárkányi Jenő, Bokor Miklós, Doszpoly Dezső, Dudinszky Miklós, Józsa Imre, Kurovszky László, Papp Jenő, Weisz István; — a II. alapvizsgálatot Bartha Gyula, Bige Gyula, Böhm Ferenc, Fráter Kálmán, Hollós József, Kamenszky Árpád, Kenéz Jenő, Nadányi János, Pajor Kálmán, Reke Kálmán, Révész József, Réz István, Róz

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruháza
üzégnél kaphatók.

115 A

Béla, Szőke Károly, Varró Sándor; — az államtudományi államvizsgálatot: Asmányi Zoltán, Hollós József, Horváth Béla tették le kinttéttséssel.

* **Nem kell vasárnapi könyvtár.** Az Országos Magyar Közművelődési Tanács egy igen hasznos kulturális munkát végez most a Vasárnapi Könyvtár című tanulságos kiadványával, melyet minden vasárnap megküldenek azoknak a községeknek, amelyek azt megrendelik, természetesen díjtalanul. Ennek a dacára is Körösbarátalva, Sárkad, Vársonkolyos községek a megrendelt példányokat nem vették át, hanem felbontatlanul visszaküldték a tanácsnak. A tanács elnöksége tegnap panaszos levelet intézett emiatt az alispánhoz és kérte, hogy utasítsa a fenti eljárásokat, hogy vegyék át a könyveket és azokból megfelelő helyen és időben tartsanak, vagy tartassanak felolvasásokat a lakosságnak.

* **Ellenszegülnek a végrehajtásnak.** Hegyközpályiban a református egyházi adót már több év óta nem hajtották be és a kintlévőségek tekintélyes összeget tesznek ki. Legutóbb az alispán az adó behajtása iránt szigorú rendeletet adott ki. A rendeletre a lakosság gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy kérik fogják a végrehajtás elhalasztását. Ha ugyanis a kintlévőségeket végrehajtás útján mos. akarják beszédni, úgy a lakosság ellenszegül és a tulajdonképpen cél nem lenne elérve. A lakosság arra kéri az alispánt, hogy a végrehajtást aratás utánra halassza el.

* **Kinevezés.** A nagyvárad királyi ítélőtábla elnöke ifj. Garán János díjtalan joggyakornokot díjas, Müller Vendel ügyvédjelöltet pedig díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* **Az Orsolya-zárda gyásza.** A nagyvárad Orsolya-zárdának mély gyásza van. Egyik buzgó szerzetesnő Mátér Mária Klementina született Wesselényi Gizella tanítónő, alig 42 éves korában visszaadta tiszta lelkét Teremtőjének, kinek szentelte életét. Az elhunyt mintegy 10 évvel ezelőtt tette le fogadalmát és azóta a némes lelkék odaadásával szolgálta Istent és a tanügyet. Köztiszteltben állott nagyvárad családból származott az elhunyt zárdanővér; dr. Ardeleán Jusztin ügyvéd neje, valamint Sándor Albert posta-táviráda főtitkár neje nővérüket gyászolják az elhunytban. Temetése ma, szombaton délután 5 órakor lesz a zárda épületéből. A gyászestéről a következő gyászjelentést adták ki:

Jézus! Mária! József! Angéla! Orsolya! Az üdvösségnek 1911 esztendejében június 22-én délelőtt fél 10 órakor sz. Annáról nevezett nagyvárad sz. Orsolya-zárdánkban elhunyt az Urban, a halotti szentségek ájtatos felvétele után kedves kartestvérünk szentlélek eljövetelelőrl nevezett Mátér Mária Klementina született Wesselényi Gizella életének 42 ik, szerzetesi szent fogadalmának tizedik esztendejében; hült tetemei június 24 én d. u. 5 órakor fognak a boldog feltámadás reményében az anyaföldnek átadni. Az Istenben elhunytak lel két a t. papság, a zárda-szűzek és a keresztény hívek buzgó imába ajánljuk. Requiescat in Pace!

* **Megőfolt kolera hír.** Folyó hó 20 án a Nagyvárad Friss Ujságban a Fiuméből Gyantára érkezett két legényre vonatkozólag közlemény jelent meg, melyre vonatkozólag ma az ottani körjegyzőtől a következő felvilágosítást vettük. Boros István és Lugocsi József gyantai legények Fiuméba érkeztek egy olyan hajón, amelyen egy ember meghalt. Tekintettel a mostani szigorú óvintézkedésekre utjukat Gyanta felé nem folytathatták, míg az előírt rendszabályokat nem foganatosították a hatóságok.

Ez megtörténvén, néhány napi késedelemmel érkeztek haza Gyantára. S hogy a legjobb egészségnek örvendenek eddig is, igazolja az a tény, hogy azóta már utóállításon be is lettek sorozva katonának.

* **Bezárt iskolák.** Szabolcs községben a fültömrigylob járványszerűleg lépett fel és emiatt a görög keleti iskolát bezárták. A járvány most megszűnt és a főszolgabíró az iskola megnyitása iránt tegnap előterjesztést tett az alispánhoz. Mezőtelegen pedig a vörheny lépett fel szörványosan, azonban sajnos, itt a helyett hogy megszűnt volna a betegség, járványnya fajult és emiatt a főszolgabíró az összes iskolák bezárását rendelte el.

* **Járványok a megyében.** A megyei főorvos tegnap terjesztette be jelentését a vármegyében június hó első felében uralkodott járványokról. A jelentés szerint roncsló toroklob 16, hasihagymáz 4, hőkhutut 58, fültömrigylob 5, vörheny 67 esetben fordult elő. Legtöbb esetben lépett fel a kanyaró, mely 564 esetben fordult elő. Ebből csupán Orány községben 61 volt a betegek száma.

* **Egy 48-as honvéd özvegyének nyugdíja.** A belügyminiszter tegnap értesítette az alispánt, hogy Varga Jánosné 48 as honvéd özvegye részére 120 korona évi nyugdíjat állapított meg.

* **Babonás bábaasszony.** Csehi község lakossága feljelentést adott be a község szülész-nője Beringye Mitruné ellen. A lakosság a feljelentésben igen súlyos vádakkal illeti a szülésznt. Első sorban azt hozzák fel, hogy Beringyéné babonával foglalkozik. Lármás, veszekedő természete miatt a lakosság bizalmát teljesen elveszítette. Egy esetben, mikor segítségül hívták, a segélynyújtást megtagagta. A feljelentés alapján a központi járás főszolgabírája a szülésznt ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. A főszolgabíró határozata ellen Beringyéné tegnap felebbezést jelentett be az alispánhoz.

* **Szabályrendelet a fegyvertartásról.** Bihar megye szigorú intézkedéseket tett a fegyvertartás és a fegyvereladás ügyében és Nagyvárad városát is megkereste, hogy hozzon hasonló szabályrendeletet. Nagyvárad városa azonban kimondotta, hogy szabályrendelet alkotását ez irányban nem tartja szükségesnek. Bihar megye ezért panaszt is emelt Nagyvárad ellen a miniszternél. Most Pestmegyétől érkezett hasonló kérelem Nagyvárad városához. Pestvármegye szigorú szabályrendeletet készített a fegyvertartás korlátozása tárgyában, hogy a mindinkább elszaporodó bűnesetek megakadályozza. A szabályrendeletet azzal küldte meg Pestvármegye Nagyvárad városának, hogy hasonló szabályrendeletet alkosson.

* **Postahivatal Biharfüreden.** Nagyvárad posta táviráda igazgatóság Biharfüreden a július hó 1. éől augusztus 31-ig terjedő fűrű-ideény tartamára postahivatalt léptet életbe.

* **A főemelt dohányárak.** A hivatalos lap tegnapi száma közli az új dohányárakat. Innen tudjuk meg azt, hogy a pipadohány ára 20—25 százalékkal emelkedett, hogy új szivarfajok kerülnek forgalomba: ideales, viktorias, intreactos, imperateres, aromaticos, graciosas. Ezek a ritka nevű, drága szivarok azonban csak a dohánynyenceteket fogják érdekelni. Emelkedik a cigaretták, valamint a speciálisok ára is. Az előálló árdiferenciákat a következő kimutatás tünteti föl: Pipa- és szivarkadohányok. Legfinomabb török 200 gramm 8 K, finom török 100 gramm 2 K 40 fill., finom hercegovina 100 gramm 1 K 76 fill., középtinom török 100 gramm 1 K 28 fill., legfinomabb magyar 100 gramm 80 fill., finom magyar 100 gramm 60 fill., középtinom magyar 100 gramm 40 fill., kapadohány 100 gramm 30 fill. Szivarok: Regalitás 20 fill., trabukó 18 fill., britanika 16 fill., millaresz 15 fill., operasz 15 fill., kuba 11 fillér, finom virszina 11 fillér, rosita

9 fillér. Portoriko 8 fillér, rövid szivar 6 fillér, rövid magyar 4 fillér. Cigaretták: Sztambul 6 fillér, szultán, memfisz 5 fillér, király, hölgy, hercegovina 4 fillér, sport, jenidze 3 fillér, duoa, dráma, virszina 2 fillér. Specialitások: Szultán flór 100 gramm 6 K 50 fillér, finom kir 100 gramm 3 K, finom purzicsán 100 gramm 2 K 60 fillér, hercegovina 100 gramm 2 K 50 fillér, trabucos especial 1 darab 26 fillér, medea 1 darab 20 fillér, portorico especial 1 darab 17 fillér, la fleur 1 darab 7 fillér, princessasz 1 darab 6 fillér, dames 1 darab 6 fillér.

x **A püspök-fürdői galamblovészet után.** A Püspök-fürdőben e hó 8-án megtartott galamblovő versenyen 9 díj közül 6 Ladányi József nagyvárad puskaműves mester fegyvereivel nyeretett el és pedig 2 első díj, 2 második díj és 2 harmadik díjjal. Üzlet Nagyvárad Rákóczi-ut Moskovits palota. M. kir. lőporáruda, telefon 269.

x **Csodaszép friss csemegeszlő, őszibarack, paradicsom, finom faj cseresenyék, stb. Kétfő asztali csemege és pezsgőborok Mertz Nándor kereskedésében, Körös-utca. Telefon 448 szám.**

FLEGMAN
grenadinjai
a legszebbek és legjobbak.

x **E hó 8-án** megtartott galamblovő versenyen Ladányi József puskaműves fegyvereivel nyert tárgyak pár napig Rákóczi ut Moskovits palota Ladányi József puskaműves kirakatában láthatók, aki ezen szép tárgyakat még eddig nem látta, ne mulassza el, hogy azokat meg ne nézze.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy a tavaszi és nyári szöveteim megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Épület- és állásfa jutányos áron **eladó** Körös oldalon. Hol? Megtudható 945 sz. telefonon.

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesítem a mt. nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtem s ennél fogva raktáron levő csillár készletemet helyszűke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárusítom. Régi csillárok átalakítása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nikkellezése, butorvasalás, portáldiszkek stilszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bómer-tér, Telefon 556.

* **Kiadó lakás a kamara épületében.** A kereskedelmi és iparkamara székházában egy 4 szoba, konyha s mellékhelyiségekből álló lakás a f. évi november 1-től kiadó.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. Benkő A. könyvkeres. Rákóczi-ut 10 sz.

Vas és rézbutor

GYÁRI RAKTÁRI

Székrenyő 3 matracca 19 korona
 Sodronybetét 10 korona
 Rézkarniss 5 korona
 Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
 10 sz. Telefon 636.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: A bor. (Csák Ica bemutatkozása Eszter.)

Vasárnap délután »Eljen a király«, este: »A kék vér«, operett bemutató.

Csák Ica a Bor-ban. Ma este lesz reprize Gárdonyi Géza pompás falusi zsánerképének, a »Bor«-nak és ma este mutatkozik be egy nagyváradai fiatal művész: Csák Ica, aki a fő női szerepet, Esztert játssza. A többi szerepeket mind a társulat elsőrangú tagjai játsszák.

Eljen a király. Vasárnap délután egy izig-veig francia darabot, az »Eljen a király« ad elő a színtársulat. A darabot családok is nyugodtan megnézhetik.

A Kékvér bemutatója. A nagyváradai színház egy idő óta valóságos premier-színház lett a vidékeknél. Nagyszerű bemutatók rehabilitálták a Szigligeti színházban a helyi szerzőket. Holnap, vasárnap este szintén egy ilyen zajos és sikeres premier ígérkezik. Három igen rokonszenves és tehetséges nagyváradai szerző, Mihálkáné, Kun Artur és Fleischer József új operettje, a »Kékvér« kerül bemutatóra a színház elsőrendű tagjaival a vezető és epizód szerepekben. Ez az új nagyváradai operett modern, izgatón érdekes meséjű és színesen fűlbemáshozó, melodikus zenéjű alkotás. A nagyváradai társadalom igen élénken érdeklődik a szezon e legújabb szenzációja iránt. A beavatottak tanúsága szerint őszinte megérdemelt sikeren lesz része az új operettnek. Örövendetes, hogy magyar vidéki operettek indulnak hódító utra a Szigligeti színházból és re-

mélhető, hogy az új sikernek tele ház fog taposolni. Az új operett a jövő hétfőre is ki van tűzve.

MULATSÁG.

A réti függetlenségi kör nyári mulatsága. A Réti Függetlenségi 48-as Polgárok Köre saját szükségleteinek fedezésére 1911. évi június hó 25. napján (vasárnap) saját helyiségében (Széles utca 36. sz. alatt) tekeversenyvel, társas vacsorával, táncokkal egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. B. lépő-jegy: vacsorával személyenként 2 korona. Családjegy 3 személyre 5 korona. Teke verseny kezdete délután 2 órakor. Társas vacsora kezdete este 9 órakor.

TANÜGY.

Rajz és kézimunka kiállítás. A Gyermektanulmányi társaság által rendezett rajz- és kézimunka kiállítás úgy erkölcsileg, mint anyagiilag jól sikerült. Midőn a rendezőség hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik úgy anyagilag, mint pedig erkölcsileg támogatták e nemes célt, egyszersmind ezen uton is tudtul adja, hogy a jegyekből befolyt tiszta jövedelmet, összesen 152 korona 04 fillért a Tanítók Háza céljaira, Gulácsy Endre pénztárnoknak megküldte. A kiállítás rendezésére adományozott összegekből fennmaradt 94 kor. 76 fillért a Gyermektanulmányi Múzeum részére, takarékpénztárba helyezték el. Nagyvárad, 1911 június hó 23. A rendezőség.

Egy székeyhídi leányiskola vizsgálata. E hó 20. án volt megtartva Székelyhídon özv. Brém Jánosné leánynevelő intézetében az évről évről vizsga. Az intézet közel 40 éve van Brémné tulajdonában, a hol azóta egy helybeli, mint vidéki növendékeket oktatnak. A vizsga délelőtt 9 órakor vette kezdetét. Az iskola elnöke Szabeny Gyula r. kath. esperes, a vizsgát alapján a legnagyobb meglepéssel nyilvánította. Délután 2 órakor a német és franc. a tantárgyakból vizsgáztak, szintén jó eredménnyel, ezt követte a zongora vizsga, amelyet özv. Brémné tanít kiváló szakértelemmel. A kézimunkát, rajzot szintén nem hagyhatjuk dicséret nélkül, a mit Szentpály Iona okl. tanítónő tanít nagy szakértelemmel. Továbbá igen jók voltak az ének számok, melyeket Munkácsy Lujza okl. tanítónő tanít.

Igazságszolgáltatás.

§ **A bestialis apa.** Egy mindegy emberi érzésből kivetkőzött ember, *Varga Sándor* szolgálta állott ma a kir. törvényszék büntetőtanácsa előtt. Sörnyű bűnnel volt vádolva. Az apa tagadta tettének elkövetését, azonban a tanúk ellene vallottak, s a leánya is szemébe mondta, hogy igaz, amivel vádolják. Az orvosszakértő véleménye szintén a vád valóságára mellett szólott. *Ember Géza* elnöke alatt tárgyalta a kir. törvényszék az ügyet. A védelmet dr. *Poyvár Széver* ügyvéd látta el. A tárgyalás befejezése után a bíróság bűnösnek mondta ki a vádlottat és *12 évi fegyházra* ítélte.

§ **Felmentett orvvadász.** Báró *Lipthay Frigyes* feljelentést adott be a nagyszalontai főszolgabíróhoz, hogy birtokán *Gidd János* tamáshidai földműves vadászott és amikor a vadőrök észrevették, *Gidd* fegyverét eldobva menekülni akart. A vadőrök *Giddet* utólérték, mire a megijedt ember a nála lévő baltával le akarta ütni őket. A feljelentés alapján megin-

dult *Gidd* ellen az eljárás, azonban nem tudtak rábizonyítani semmit s így a főszolgabíró felmentette. Az ítéletet tegnap terjesztették be az alispánhoz jóváhagyás végett.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA

butorgyára

Nagyvárad,

Rákóczi-út 14.

szám alatt

(„APOLLÓ” mellett).

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpadiás nélkül is készít **kitűnő** hirtű **nevű**

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

Interpelláció a nagyszalontai vonat ügyében.

Budapest, június 23.

(Saj. tud.) Mádi Kovács János interpellációt jegyzett be amiatt, hogy Tisza István gróf a nagyszalontai vonatot elindulás után visszarendelie.

Ujabb harcok Albániában.

Konstantinápoly, jun. 23.

Az utóbbi napokban ismét kedvezőtlen hírek érkeznek Albániából. Ugy látszik, hogy még nem sikerült a megegyezés a török kormány és a felkelők közt. Tegnap a salja-törzs megtámadta a kormánycsapatokat és hosszú harc után átörve a kormánycsapatot, sikerült összeköttetést létesíteni a klementini törzsszel. Igen sok török katona megsebesült és nyolc meghalt.

Más oldalról azt jelentik, hogy a török csapatok az albán vidékeken nagy

kegyetlenségeket követnek el. A török katonák állítólag Thorgut Sheket pasa meghagyásából felgyújtják a telkek házaikat és elhajlják marháikat. Ilyen körülmények között nem valószínű, hogy helyreáll a béke az albánokkal, a mi viszont ismét nemzetközi bonyodalmakra adhat okot.

Munkások katasztrófája.

Páris, június 23.

Marle szénbányatelepén nagy szerencsétlenség történt. Az egyik tárna bejárata előtt összeomlott egy fagerendázat és tíz munkás 150 láb mélységbe zuhant. Három ács szörnyethalt és a többi munkás sebesülései is halálosak.

A francia ékszerészek gyilkosai.

Pétervár, június 23.

A télen történt a kaukázusi vasutvonal gyorsvonatának egy fülkéjében, hogy meggyilkolták és kirabolták a két Delavigne-tesztvért, híres párisi ékszerészeket, a kik üzleti ügyekben utaztak. Két rabviselt betörő követte el a rablógyilkosságot. Tegnap felakasztották mind a kettőt a pipocherski börtön udvarán.

Alfonz és Canalejas.

Páris, június 23.

Az Echo de Paris közlése szerint Canalejas és Alfonz király között éles ellentétek merültek fel a Laracheba való csapatküldések miatt. A király azt kívánja, hogy küldjenek csapatokat úgy Laracheba mint Elksadba. A katonai párt arra az esetre, ha Canalejas a csapatokat visszahivatná, erőszakos lépést tervez.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

18

Margit nem vette észre, hogy amidőn unokafivéréől szólott, Erzsike arcvonásai elváltoztak s előbb sáppadtság, majd sötét pir borítá azokat. Tovább folytatá hát bizalmas közleményeit.

— Látod Erzsikém, szülem most ismét kényszeríteni akarnak egy oly férfihoz nőül menni, akit nem szeretek s aki engem csupán fiatalágom s vagyonom kedvéért vél szeretni. Egy kopasz vén életunt kinézésű báró, ez Radiszlovsky Demeter a neve, én szivemből utálok, gyűlölöm őt és sokkal inkább mentem volna az elegáns, szép fiatal consinochoz nőül, mint hozzá.

Mert ami azt illeti, András iránti szeretetem könnyen szerelemmé is válhatott volna mivel barátságom nagyon hasonlított ehez — mondá pirulva a bájos leánya — azonban észrevettem, hogy terhes rá nézve szülem férjvárázata s tudtam, hogy szive szerelmét más bírja, így hát egy szép napon nyíltan és bátran véget vetettem természetellenes viszonyunknak s ez szegény Andrásnak látható megkönnyebbülésére szolgált.

Ma már másképp van minden, szeretek valakit kicsikém, ki rangban s társadalmilag alattam áll ugyan, de szivben lélekben felette áll társaságunk bármely tagjának is, beleszámítva a vén kopasz báró uramat a legelső sorban.

— De látod kicsikém, én milyen bizalmas voltam hozzád s te egy szót sem szóltál még magadról, pedig égek a vágytól budapesti hódításaidról hallhatni, itt látom hidegen hagy a Ladányi ifjuság rajongása, de a fővárosban már csak akadt valaki, aki szivecskédet birtokába ejtette. Ugy-e?

— Kihez volnék én bizalmas, ha hozzád nem Margitom? Ha szivemet titok nyomná első sorban veled közölném azt, de az ideál számomra ugylátszik nem él e földön.

— Hogyano, hát olyan igényeket táplálsz, ideálokat illetőleg, hogy az nem is élhet a többi emberek közt a földön? kérdé kacagva Margit.

— Nem, az eszmény képről olyan fogalmaim vannak, amelyeket nem letem még ez ideig élő emberben fel. En a férfit kit szeretek előbb becsülni akarom, olyan férfi lebeg előttem, álmaim s ábrándjaimban, aki mindenben felettem áll, észben akaraterő, szellemziládság és minden ilyenmü tulajdonokban, s az ilyen embert magasnak, hatalmas, erős embernek, a férfiaság megtestesülésének képelem. Ezek csak mind emberi tulajdonok, de ismerőseim egyikében sem letem még felőket.

— Neked már tudom milyen ember tetszene, ismerek egy olyant. Minden nőnek többékevésbé az ilyen emberek tetszenek, de nem mindegyik érez magában biztóságot egy ilyen férfit meghódítani, én legalább nem, de te Erzsikém mindenképp hivatva vagy arra, hogy az ilyen ember szerelmét ébredd magad iránt. A megtestesült férfiaság. Maglódy András s te a megtestesült nőiesség vagy, s kell hogy megszeressétek egymást.

Ha csak tevé hozzá szomoruan, a szép Alicének nem sikerült őt bájai örök rabszolgájává tenni.

— Ne haragdj Margitom, de egy bizalmas közléssel tartozom neked, s ez az, hogy unokafivéred épen azon férfiu, akit kerülnöm kell s aki iránt a gyűlöletnél egyéb érzést soha sem táplálhatnék.

Könnyes szemekkel lángoló arccal beszélt a leány s barátja eként felindulva látva őt, jobbnak látta másra terelni a szót.

— De édes Margitom, kezdé ismét a leánya, miután sikerült neki magát egy kissé megnyugtattania

Te az előbb bizonyos irigylésre méltó fiatal emberről kezdél beszélni a ki airja szivecskéd forró szerelmét. S ki az?

— Tem ismered te őt Erzsibém a mulkor a házi bálunkon oly annyira környezve voltál a megye előkelő férfi világától, hogy észre sem vehettél ott egy igénytelen szerény fiatal embert, aki bár megvolt hiva estélyünkön, de cseppet sem érezhette magát otthonosan mivel bármennyire szeretik őt szülem ezt bizonyára sértésnek vették volna a hajdani nevelő részéről.

— Oh! Hát választottad ilyen állásban volt talán épen nála:ok alkalmazva.

Édes Erzsikém csak nem kicsinylés volt az a szegény fiu iránt, ki kénytelen saját kényerét keservesen megkeresni — mi az imént ajkaidon átrebbentl?

Oh mennyire fájna nekem, ha az én legjobb barátom, kit testvérként szeretek, szinte az arisztokratáknak a szegények, a polgári származásuak iránti téves feltogásainak s gőgös előítéletének volna a rabja.

— De hogy is gondolhatsz rólam ilyet Margitom. Amit én az imént éreztem s talán hangom s beszédemen átrebbent, az csak bizonyos ijedség volt, amit éretted állottam ki amidőn helyzeted feltártad előttem.

Ismerve szüleidet s elfogultságukat a polgári nem iránt kérve, kérlek, kövess el mindent, hogy említett szerelmednek, édes jó Margitkám véget vess, mert az ő beleegyezésükkel bizonyára sohasem leszel e fiatalembernek a neje.

— No most már hiszem kicsikém. Neked kicsikém, hogy még sohasem voltál szerelmes, különben ilyen badarságokat nem tanácsolnál nekem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Állategészségügyi kihágások büntetése. A székelyhidi főszolgabíró legutóbb betennegy bihardiószezi gazdát büntetett meg fejenként 30—30 koronára. A büntetésre az szolgált alapu, hogy a községben sertésvész dühöngött és a főszolgabíró elrendelte a sertésólak bemeszelését. A gazdák azonban nem nagyon törődtek a meszeléssel s mikor az előjáróság az ellenőrzést foganatosította 74 gazdánál találta bemeszeletlenül az ólat. A főszolgabíró állategészségügyi kihágás miatt a gazdákat 30—30 koronára büntette. A gazdák most feliratilag járultak a belügyminiszterhez, ahol elmondják, hogy a büntetés pénzeket csak úgy tudják kifizetni, ha elveszik fejük alól a párnákat és megfosztják utolsó falat barna kenyerrüktől. A megbüntettek kéri, hogy kegyelmi uton engedje el a miniszter a büntetés pénzeket.

Kamarai értesítések. Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a nagyváradai cs. és kir. élelmezési raktár igazgatósága megküldötte a katonai élelmicikkeknek tőzsdén kívül kereskedelmi szokás szerint foganatosítandó vásárlásra vonatkozó »szokványfüzet«-et és »szállítási feltételek«-füzetét, amelyek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8, d. u. 2 óráig megtekinthetők. — A nagyváradai kir. ügyészség a kir. ügyészségi épületben, valamint a kir. törvényszék épületeiben teljesítendő épületeiben teljesítendő épület fenntartási és javítási munkálatok biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1911. július hó 19. A teljesítendő munkálatok részletes feltételei a kir. ügyészségnél (Széchenyi tér 3. sz., II. emelet 4. sz.) a hivatalos órákban megtudhatók. Nagyvárad, 1911. június hó 22. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. keresk. tan. elnök, dr. Sarkadi Lajos kamaral titkár.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabona tőzsdén tegnap kivéve a tengerit, lanyha volt az irányzat. Készáru váltózatlan.

Határidők sáralata:

Áprilisi buza (1912)	—	—	12.20
Októberi buza	—	—	11.94
Októberi rozs	—	—	9.35
Októberi zab	—	—	8.18
Májusi tengeri (1912)	—	—	6.82
Juliusi tengeri	—	—	7.31
Augusztusi tengeri	—	—	7.42
Augusztusi repce	—	—	14.—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	—	834.—
Oszták hitelrészvény	—	—	655.—
Jelzálogbank	—	—	490.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	—	569.—
Salgótarjáni kőszén	—	—	659.—
Oszták államvasut részvény	—	—	754.—
Közuti vasut	—	—	766.50
Rimamurányi vasmü	—	—	682.—
Városi vasut	—	—	389.—
Beocsini cement	—	—	—
Magyar bank és keresk. r. t.	—	—	740.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

MEGNYILT a PÜSPÖKFÜRDŐ!

Magyar-Pécskai Dankó Boldizsár Kálmán kitűnő zenekara közreműködésével május hó 1-én a nagyközönség számára.

A fürdő híres gyógyvize a legkülönbözőbb betegségben bámulatos gyógyulást idéz elő. Vonatközlekedés naponta ötször, a nagyváradi állomásról. A vendéglőben kitűnő konyha és pince. — A szállodában teljes kényelem. Mérsékelt árak. — A fürdőben ujonnan berendezett nagyszabásu uszoda. — Fürdővonatok a mai naptól kezdve közlekednek. Minél számosabb látogatást kér

Kernáts János, fürdőbérő.

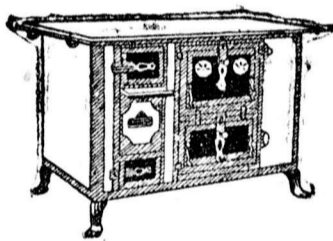
**MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYÁR**

== NAGYVÁRAD ==
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
== Bémer-tér, (Bazár épület.) ==

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Perces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 téglgy Margit crém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalantó	50 »	1 » Diana crém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
3 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatín	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » téglgy Odontin togpasztá	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera viollette brillantin	30 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomító	20 »		
		1 üvegtéglgy tejcrém	20 »		805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az áráról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb O deurőkben!

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192**Dajkovits E.**

fényirodájában

Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Bumbera Istvánpapi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

**Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE**

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,**ívlámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1000-12000 lóerőig minden nagyságban

villamos világítás**Elvállaljuk**

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmájába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Főszereplő telefonja 55. sz.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

A Z I G A Z,

hogyan sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsora —

mozgófénykép előadás.

Belépti díj nincs.

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodában szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérlelője.

Jégszekrények

nagy választékban

FagylaltgépekLtr. 1 2 3 4
Kor. 10.— 12.50 14.50 17.—**Vajköpülőgépek**Ltr. 1 2 3
Kor. 3.60 4.80 5.60Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaberendezések zománcozott és Alumínium edényekből.

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyvárad.